

Kvartalsrapport 3 september 2023 enligt överenskommelsen om vaccinering mot covid-19:

Regionernas arbete med vaccinering mot covid-19

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Innehåll

Kvartalsrapport 3 september 2023 enligt överenskommelsen om vaccinering mot covid-19: Regionernas arbete med vaccinering mot covid-19	1
Innehåll	2
Sammanfattning	3
Överenskommelse mellan regeringen och SKR för 2023	4
Ny vaccinöverenskommelse för genomförandet av vaccineringen mot covid-19 för andra halvåret 2023	5
Regionernas samordning	6
Regionernas arbete med att genomföra vaccineringen mot covid-19	7
Hinder, svårigheter eller risker med genomförandet av den fortsatta vaccineringen mot covid-19 enligt plan	8
Uppdaterat vaccin	8
Vaccinationsviljan	8
Planeringsförutsättningar	9
Färdigfyllda sprutor.....	9

Sammanfattning

Detta är 2023 års tredje uppföljningsrapport från Sveriges Kommuner och Regioner avseende regionernas arbete med vaccinering mot covid-19. Rapporten tas fram i enlighet med överenskommelsen mellan SKR och regeringen. Tidigare rapporter finns på SKR.se.

- Samtliga regioner i Sverige följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att genomföra vaccinationen mot covid-19 under hösten 2023. Genom att samvaccinera med influensa förenklas hanteringen i regionerna och täckningsgraden bedöms påverkas positivt.
- Regionerna ser risker med försenade leveranser av det uppdaterade vaccinet, vilket försvårar planeringen i regionerna och riskerar att påverka vaccinationsviljan i befolkningen negativt.
- Regionerna upplever ett lägre intresse att vaccinera sig mot covid-19 jämfört med tidigare. Angelägenhetsgraden minskar. Regionerna betonar vikten av tydlig nationell information som kan öka medvetenheten om fördelarna med fortsatta vaccinationer. En nationell kommunikation via Folkhälsomyndigheten som kan förstärkas med regionernas egen kommunikation är en bra arbetsform.
- En oklarhet för regionerna är bristen på långsiktiga planeringsförutsättningar. Regionerna behöver snarast besked om den statliga ersättningen för vaccineringen mot covid-19 efter årsskiftet, för att de ska kunna planera för genomförandet av vaccinationerna enligt de rekommendationer som tas fram av Folkhälsomyndigheten.
- Regionerna anser att det skulle underlätta den praktiska hanteringen hos vaccinatörerna om det fanns förfyllda vaccinsprutorna att tillgå. Det skulle också underlätta om vaccinet kunde hanteras och levereras via ordinarie logistik- och beställningsförfarande.
- Kommunikationsinsatser i regionerna inkluderar användning av digitala kanaler som appar och 1177.se, brevutskick till de äldre samt användning av sociala medier, hemsidor och tidningar för att sprida information.

Överenskommelse mellan regeringen och SKR för 2023

Detta är Sveriges Kommuner och Regioners tredje uppföljningsrapport 2023 avseende arbetet med vaccinering mot covid-19. Rapporten tas fram i enlighet med överenskommelsen mellan SKR och regeringen. Rapporten beskriver genomförandet av vaccination, identifierade hinder för genomförandet och de kommunikationsinsatser som regionerna har vidtagit.

Tidigare uppföljningsrapporter finns på SKR.se.

Det framgår av överenskommelsen att:

SKR under andra halvåret 2023 kvartalsvis skriftligen ska avrapportera regionernas arbete utifrån överenskommelsen till Regeringskansliet, särskilt med avseende på;

- regionernas arbete att genomföra vaccination mot covid-19 enligt målsättningen som parterna har enats om och Folkhälsomyndighetens rekommendationer och prioriteringar av grupper som ska erbjudas vaccination, samt hinder för genomförandet av de planerade vaccinationerna,
- Utöver det som framgår i överenskommelsen om genomförande av vaccinering mot covid-19, för första halvåret 2023, åtar sig SKR att i den kvartalsvisa skriftliga avrapporteringen till Regeringskansliet om regionernas arbete med överenskommelsen inkludera regionernas arbete med att genomföra kommunikationsinsatser utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Ny vaccinöverenskommelse för genomförandet av vaccineringen mot covid-19 för andra halvåret 2023

Den nya överenskommelsen för perioden 1 juli – 31 december 2023 om genomförande av vaccinering mot covid-19 är en förlängning av överenskommelsen för första halvåret 2023, med ett tillägg. Tillägget innebär en ersättning till regionerna för genomförandet av vaccinationer mot covid-19 om 300 miljoner kronor.

Utöver de uppdrag som framgår i överenskommelsen om genomförande av vaccinering mot covid-19, för första halvåret 2023, åtar sig regionerna att därtill genomföra kommunikationsinsatser utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer, samt anpassa dessa insatser för särskilt utsatta grupper exempelvis personer 80 år och äldre.

Regionerna kan därigenom fortsätta det redan påbörjade arbetet med att planera och genomföra vaccinationsinsatserna inför hösten 2023. SKR samordnar fortsatt regionernas arbete enligt vad som framgår i överenskommelsen om genomförande av vaccinering mot covid-19, för första halvåret 2023. Utöver detta åtar sig SKR att i den kvartalsvisa skriftliga avrapporteringen till Regeringskansliet om regionernas arbete med överenskommelsen inkludera regionernas arbete med att genomföra kommunikationsinsatser utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Folkhälsomyndighetens rekommendationer

Regionerna planerar för att kunna samvaccinera med influensa i så hög utsträckning som möjligt. Detta arbete underlättas genom att målgrupperna som rekommenderas vaccination nu är mer harmoniserade.

Kostnadsfriheten

Sedan starten av vaccinationsinsatsen mot covid-19 har SKR rekommenderat regionerna att vaccinationerna mot covid-19 ska vara kostnadsfritt för den enskilde.

Även i denna överenskommelse för andra halvåret 2023 åtar sig SKR att rekommendera regionerna att erbjuda avgiftsfri vaccination till alla grupper som rekommenderas vaccin av Folkhälsomyndigheten. SKR:s styrelse fattade den 16 juni 2023 beslut om att även under andra halvåret 2023 rekommendera regionerna att fortsatt erbjuda vaccination mot covid-19 kostnadsfritt.

I beslutet i SKR:s styrelse omfattas fler grupper av kostnadsfriheten för vaccination mot covid-19 än som framgår i överenskommelsen. SKR:s styrelses beslut innebär att även de individer som inte har en medicinsk rekommendation för vaccinering mot covid-19 ska få det kostnadsfritt så att erbjudandet blir lika över hela landet.

Regionernas samordning

För att stödja samverkan mellan regionerna inrättade SKR efter samråd med regionernas hälso- och sjukvårdsdirektörsnätverk i augusti 2020 ett samverkansforum för samtliga regioners utsedda vaccinsamordnare. SKR håller regelbundna möten med dessa vaccinsamordnare. Därtill finns en gemensam kommunikationsyta som nyttjas för att utbyta och dela erfarenheter, tips och råd. Sedan starten år 2020 har, per den 28 september 2023, 115 stycken veckomöten, åtta fördjupningsmöten och tre flerdagars uppföljnings- och planeringsmöten genomförts. Anpassning av mötesfrekvensen har skett utifrån Folkhälsomyndighetens mötestider och utifrån behov.

Folkhälsomyndigheten har ett motsvarande forum både för möten och skriftlig kommunikation, SKR deltar i dessa möten tillsammans med regionerna och har, utifrån behov, ytterligare avstämningar med Folkhälsomyndigheten. De båda forumen har olika karaktär och kompletterar varandra.

Insamlingen av uppgifter till föreliggande sammanställning skedde genom en förfrågan i nätverkets gemensamma teamsyta. Insamling av uppgifter gjordes den 19-25 september 2023 genom regionernas vaccinsamordnare. Regionerna ombads att kort beskriva arbetet med genomförandet av vaccinationer mot covid-19 enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Därtill ställdes frågan om regionerna identifierat några hinder för genomförandet av de planerade vaccinationerna. Utifrån skrivningarna i tilläggsöverenskommelsen ställdes också frågan kring genomförda kommunikationsinsatser kopplat till vaccineringen mot covid-19.

Regionernas arbete med att genomföra vaccineringsen mot covid-19

Samtliga regioner har den gemensamma målsättningen att följa Folkhälsomyndighetens riktlinjer och prioritera de rekommenderade grupperna för vaccination mot covid-19.

Regionerna planerar att starta höstens vaccinationer från vecka 43 och framåt. Arbete med genomförandet pågår och regionernas strategi är att genomföra samvaccination med influensa för att förenkla hanteringen och förbättra förutsättningarna för en hög vaccinationsgrad. Regionerna erbjuder både bokade tider men även drop-in-vaccination på vårdcentraler på flera platser i regionerna. Flera regioner använder sig av vaccinationsbussar för att öka tillgängligheten till drop-in-vaccinationer. Samarbete mellan regioner, kommuner och vårdenheter är central för att säkerställa smidigt genomförande av vaccinationerna. Regionerna strävar efter att säkerställa att så många som möjligt tar del av vaccinationerna mot både influensa och covid-19 för att uppnå en hög vaccinationsgrad och därmed minska smittspridningen.

Uppdaterat vaccin

Folkhälsomyndigheten har kommunicerat att det från och med 7 november är möjligt för personer som omfattas av de rekommenderade grupperna att vaccinera sig med det uppdaterade vaccinet. Då beräknas de uppdaterade vaccinen mot både covid-19 och influensa finnas tillgängliga.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar och har kommunicerat att de som rekommenderas vaccination i höst väntar in det uppdaterade vaccinet och den allmänna vaccinationsinsatsen.

Avstämningar avseende en del praktikaliteter kring det nya uppdaterade vaccinet har skett mellan det tillverkande företaget och regionerna.

Kommunikationsinsatser

Genom att använda olika kommunikationskanaler och samarbetsstrukturer arbetar regionerna aktivt med de utmaningar som uppstår i detta komplexa och viktiga vaccinationsarbetet.

Digitala kanaler som appar som 1177.se används för att påminna och boka vaccinationstider. Sociala medier, hemsidor och tidningar används för att sprida information om vaccinationerna till allmänheten. Det finns också regioner som skickar brev till de rekommenderade grupperna för att erbjuda bokade tider för vaccination. Tidningsannonser och presskonferenser har använts för att förmedla information om vaccinationskampanjen och fördelar med vaccinationerna till en bredare publik.

Regionerna beskriver också att personlig kontakt är avgörande för att övertyga och informera sina invånare. Det personliga mötet uppger regionerna vara viktigt för att nå en hög vaccinationstäckning i alla grupper.

Hinder, svårigheter eller risker med genomförandet av den fortsatta vaccineringen mot covid-19 enligt plan

Uppdaterat vaccin

Ett uppdaterat covid-19 vaccin förväntas komma under hösten 2023.

Regionerna ser risker med försenade leveranser som försvårar planeringen i regionerna men också kan påverka vaccinationsviljan i befolkningen negativt. Om ett nytt uppdaterat vaccin mot covid-19 kommer (för) sent under hösten finns det risk att många väntar med att vaccinera sig vilket äventyrar tidsmässigt ändamålsenlig täckning för influensa, åtminstone för dem som kan vaccineras samtidigt.

Då vissa regioner registrerar vaccinationerna med en digitaliserad automatisk process i journalsystemet behöver de framförhållning för att kunna ha alla förutsättningar klara när ett nytt vaccin implementeras. Förutsättningarna för regionerna behöver således vara tydliga i hur de ska hantera så väl kommunikationen som hanteringen av ett uppdaterat covid-19 vaccin.

Vaccinationsviljan

Regionerna beskriver att en utmaning de står i är att upprätthålla vaccinationsviljan. Regionerna upplever ett lägre intresse att vaccinera sig mot covid-19 jämfört med tidigare. Kapaciteten i regionerna kan regionerna förfoga över men inte vaccinationsviljan. Det är inte lika mycket nyhetsrapportering kring covid-19 längre, angelägenhetsgraden minskar. En ny vaccinvariant bedöms dock kunna ha en positiv effekt på vaccinationsviljan. Detta genom att intresset och uppmärksamheten ökar. Regionerna beskriver hur

vaccinationstäckningen till största del antas bli avhängig smittspridningen under tidig höst samt medias bevakning. Faktorer som således ligger utanför regionernas påverkan.

Regionerna beskriver att de är hjälpta av nationell kommunikation för att öka medvetenheten och engagemanget för att upprätthålla ett gott vaccinationsskydd mot covid-19. Regionerna betonar vikten av tydlig nationell information som kan öka medvetenheten om fördelarna med fortsatta vaccinationer. En nationell kommunikation via Folkhälsomyndigheten som kan förstärkas med regionernas egen kommunikation är en bra arbetsform.

Kapacitetsplanering

Kapacitetsplaneringen är en utmaning för regionerna framför allt i den mellanperiod som blir innan samvaccinationerna startar. Vissa regioner har mött utmaningar med begränsade resurser och personalstyrka på vaccinationsmottagningar. Detta har i vissa fall lett till köbildning och längre väntetider. Det underlättar för regionerna att kapacitetsplanera när rekommendationerna går mot mer avgränsade vaccinationsperioder.

Planeringsförutsättningar

Regionerna önskar även fortsättningsvis så långsiktiga planeringsförutsättningar som möjligt. En oklarhet för regionerna är bristen på långsiktiga planeringsförutsättningar kring statlig ersättning. Regionerna behöver snarast besked om den statliga ersättningen för vaccineringen mot covid-19 efter årsskiftet, för att de ska kunna planera för genomförandet av vaccinationerna enligt de rekommendationer som tas fram av Folkhälsomyndigheten. Besked om den ekonomiska ersättningen är också avgörande för att regionerna ska kunna fatta beslut om eventuell fortsatt avgiftsfrihet.

Regionerna har visat på en stor förmåga till anpassning utifrån ändrade förutsättningar under hela vaccinationsinsatsen. Eventuella scenarier som regionerna ser framför sig handlar om ökad smittspridning, nya virusvarianter, förändrade rekommendationer från Folkhälsomyndigheten, godkännande av nya vacciner och introduktion av nya beredningsformer.

Färdigfyllda sprutor

Regionerna har lyft att något som skulle underlätta den praktiska hanteringen hos vaccinatorerna är om vaccinet kan levereras som färdigfyllda sprutor. Det skulle också underlätta om vaccinet kunde hanteras och levereras via ordinarie logistik- och beställningsförfarande.

Regionernas arbete med vaccinering mot covid-19

Uppföljningsrapport kvartal 2 2023

Upplysningar om innehållet

Ulrika Vestin, Ulrika.vestin@skr.se

Susanna Eklund, susanna eklund@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2023